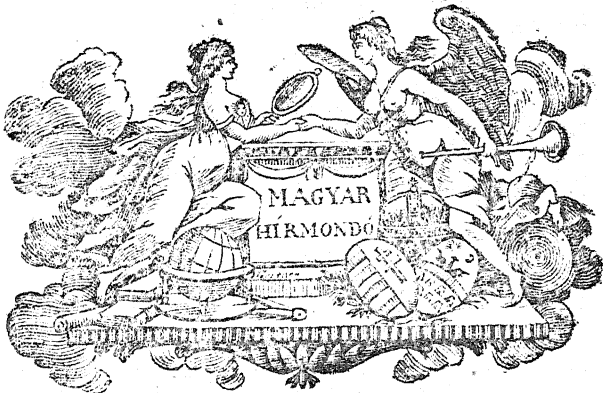

A'

TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDLMÉVEL.

27.

Költ Bétsben, Szent Mihály-Havának (Septembernek)
30-dik napján, 1794-dik Elztendőben.

Hadi Környűlállások.

Albert Hertzeg' Tudósításai.

A' *Trieri Választó* - Hertzegségben kormányozott vala egy Ts. K. Sereg-osztályt, *Blankenstein* Generális: de, által-hívódott *Móza*i Seregünkhöz, és helyette *Melas* Generális lett Vezérjévé, említett Sereg-osztályunknak. Ez, *Hetzerathn*ál állott Sept. 15-dikén, melly napon, mintegy két ezer gyalog, és ötfüz lovas Frantziák vis-

E e

gálódni indúltanak a' Forposztjai felé. — Egy rész az ellenségnek által-szállott a' *Mosella* vizen, *Schweignál*; a' más rész pedig vissza-nyomta *Hetzerath* megé Elöl-vigyzóinkat. Több Frantziáság is szándékozott vala még elébb nyomúlni: mellyet látván *Wurmser* Hufzárjaink, vitézül neki hajtottak a' frantzia lovasságnak, 's tsak hamar le-apritottak közzüle 14 Embert, 's hatot el-fogtak. El-hozták magokkal a' le-szabdaltt 14 Frantziáknak lovaikat is. Annyi sebessei lettek az ellenségnek, hogy nem kaphatott elegendő szekereket *Hetzerathban* és *Fürthben*, azoknak el-szállítására: minekokáért Kezeseket vitt el magával, a' nevezett két Helységekből. — Átallyában ditséri *Melas* Generális; mind Hufzárjainkat, mind Horvátjainkat; mind pedig azokat a' tíz *Trieri* Vadászokat, a' kik jelen voltak ezen tsatában. Meg-nevezi különösen a' Hufzárók közzül *Einsiedel* Fő; és *Hamar* Alhadnagyokat, 's *Vámost* és *Benerick* Káplárokat, kik közzül amannak már különben is esmeretes vólt a' vitézsége. *Radulovich* Horvát Alhadnagyról, illy szép és nyomos ki-fejezéssel írt Gen. *Melas*: „ Ujra meg-mutatta az — *ügymond* — ezzel az alkalmatossággal is, hogy jól tud ellenség ellen, népet kormányozni.

A' *Hohenlohei* örökös Hertzeg, Lovasság-Generálissa (*General de Cavalerie*) a'

Német-Birodalmi seregnél; 's Generállicutenánt a' Prussziainál, és egyg ollyatén Sereg-osztályt vezérel Alsó-Palatinátusban, a' melly: Német-Birodalmi; Ts. K.; és Prussziai-Katonaságokból eggyesült. Diadalma vólt a' Hertzegnek Sept. 20-dikán. Ezen napon t. i. az a' tsapatja Seregének, mellyet maga kormányozott személlyesen, el-verte az ellenséget *Fischbach*ból és *Hochspeyer*ből.

(Ezen két helyeknek fekvéseiket és neveiket, szemlélni lehet azon a' Mappán, mellyet következő tzim alatt küldöttünk le: A' Frantziák ellen folyó hadakozás' Teátroma Landau Vára' környékjén. — *Fischbach*, *Sischbach*nak talált mettződni.)

Az említett Sereg-tsapatból vagy *Kolonn*ból, *Vétsey* Magyar lovas Reg. jével, és *Wolfrad'* Reg. ebéli 500 Prusszus lovasokkal közzé vágott az ellenségnek Ts. K. Gen. *Karaiczay*, és sokat le-szabdaltatott, 's el-fogatott közzüle. *Wolfrad* Generális meg-kerülte az ellenséget, 's hasonlóképpen közzé tsapott annak, hét Svadronjaival a' maga Reg.ének, mellyek által; nem különben a' velle lévő *Martini'* Batalionja, és Ts. K. zsóldon vitézkedő *Szerviaiak* által egynehány százat le-öldöstetett; egynehány százat pedig el-fogatott. Minthogy az ellenség nem mehetett vala már vissza, egyenessen *Kajferslautern*nek: ehez képest *Trippstadt* felé vette útját, de a' *Hohenlohei* örökös Hertzeg, utánna küldötte *Karaiczay* Generálist, *Vétsei'* Huszár Reg. jé-

vel; és *Romberg* nevet viselő gránátérős Bat. al. *Kajferslautern* mellé érvén, megállapodtak vala még a' Frantziák: de meg támadtatta őket, H. *Hohenlohe*, *Blücher* Generális, és Ifjabb H. *Hohenlohe* által, homlokban; maga pedig, az örökös Hertzeg, hátulról került nekik, 's közéjük tsapatott a' *Wolfrad*, és *Katt* Regementjei, 's a' *Blücher* Lovassainak egy részé által. Ezek, három fr. batalionokat rész szerént le-fabdaltak; rész szerént el-fogdostak. *Waldeck* és *Schmettau* neveket viselő Regementek, balról vágta bé a' fr. gyalogságba; 's közzüle egy bataliont, rész szerént öfve vagdaltak; rész-szerént el-fogtak. Bátran lehet állítani; hogy többen haltak el az ellenség közzül két ezernél; 's nem kevesebb annyinál az el-fogattak' száma is. *Kajferslautern*ben ágyúkat és puska poros fizekereket is vesztett az ellenség: de meg nem írhatta meg most H. *Hohenlohe*: mennyit? — Az egyesült Sereg' vesztése, az ütközet' nagyságához képest: igen kevés vólt, mellyből, fájdalmasan említette a' Hertzeg, még tsupán csak azt, hogy az Adjutánsa, Oberflieutenánt Gróf *Forstenburg* nagy sebbe esett. A' Ts. K. Vitézek közzül, két Tisztek dicsőödtek meg előre is név szerént, derék magok - viseletjeokről, úgymint: *Szerviai Májor Simich*; és Kapitány *Jeanrie*, a' ki által küldötte *Kajferslautern*ből, H. *Hohen-*

lohe a' maga első Tudósítását is, *Albert Hertzeghez Schwetzingenbe.*

Gróf Clerfayt' Tudósításai.

A' Fő Quártélymester-Stabnál szolgált Fő-Hadnagy Gróf *Neuberg*, F. M. L. *Werneck'* parantsolatjából vizsgálódni indult Sept. 15-diken *Bree* felé, egy Uhlánus Svadronnal. A' mint szemlélődött volna: egyszerre 400 lovas Frantziákra bukkant. Válgig igyekezett el-vonni magát előttök, vissza felé; de tsak ugyan sok iparkodása után is, egészen körül-vétetett: úgy hogy a' kerefstül-vágáson kívül, nem maradt egyéb módja a' szabadulásra. Ezt a' módot tehát meg-próbálta, de el-esvén velle a' ló, hatod magával egygyütt fogságba esett.

Sept. 17-diken, mihelyt virradni kezdett: mindjárt meg-támadta mintegy 25 ezerig való Frantziáság, öt tsapatokban, Gen. B. *Kráy'* Korpusát, *Mastricht* előtt. Egész estig tartott az ágyúzás: de kéntelenítettett végre az ellenség alkalmas veszteséggel térni vissza, sántzos-táborába.

Ugyan az nap, *Latour* F. M. L. ot is igen tüzessen meg-támadta bal szárnyunkon, *Ayvaille* nevű pataknál, egy frantzia Sereg-osztály, melly, mind Emberei-nek, de kivált ágyúinak számára nézve, sokkal meg-haladta a' F. M. L. *Latour*-ét. Több izben igyekezett az ellenség, által szállani a' patakon: de minden próbája alkalmas veszteségbe került. — Éjszaka, újj

segítsége érkezett az ellenségnek: minek-
okáért Sept. 18-dikán reggel, több rendbé-
li szerentsét próbált, az *Ourte* vize megett
vóltt *Spremonti* tanyánk ellen: 's vissza
nyomta végtére Népünket, melly 3 napok
alatt szép remekjét adta az állhatatosságnak
és bátor szívűségnek. F. M. L. *Latour*,
Vesder felé vonta magát: — Gróf *Cler-*
fayt, meg-tett előre minden készületeket:
hogy arra indíthassa Seregét, a' merre,
szükségessé fogják azt tenni, a' mindenfe-
lől nagy erővel nyomuló ellenség' szándéki.

Hollandiai Geldriának Venlo nevű Vá-
rosából Sept. 17-dikén: — „Olly Tudó-
sítás érkeze ma hozzánk; hogy az eggye-
sültt Ánglus és Hollandus Seregek, által szál-
lottak a' *Móza* vizén. Most, midőn ezt
írom, *Nimegue*' környékein fekszenek, az
említett Seregek.

(*Nimegue* (*Noviomagus*), nagy, szép,
eröss, és fő - Városa *Hollandiai - Geldriá-*
nak. Fekszik, a' *Rajna* és *Móza* között:
Cleves (*Clivia*) nevű Városától, a' *Vestfáliai*
Német-Kerületnek öt óránnyi járó földre;
Ámsterdámtól pedig húsz óránnyira, dél és
napkelet között.)

A' *Szardíniai* Király' lakó-helyéből
Turinből, Sept. 13-dikán: „Az ellenség
újra szaporodik körülöttünk sok helyeken,
és olly mozgásokat tesz, mellyekből gya-
nítani lehet, hogy ismét szetentséket akar
próbálni.“

A' Fr. Közjóra - ügyelő Deputátzió , jelentette, *Breard* Tagja által , a' N. Gy. nek, Sept. 8-dikán , hogy 1-ső September-től fogva 7-dikig, 35 Ánglus hajók lettek a' Frantzia fegyveres hajóknak prédáik-ká: nyóltz Ánglus és Hollandus hajók pedig, minthogy el - nem lehetett szállítani őket jó móddal, el-süllyesztődtek.

Konstántzinápolyból Aug. 15-dikén :
„ Mint egész bizonyosságú dolgot, úgy írhatom már most, hogy a' Török Ministériumbéli újabb változtatások egyedül abból az okból történtek: mivel a' *Nagy - Úr*, fzembe-tűnő példával akarta meg-bizonyítani: mennyire igyekezik fenn - tartani a' neutralitást. A' dolog így történt: Augustusnak 3-dik napján, 3 Kurirok érkeztek ide, az egyesült Hatalmasságoknak Ministereihez : kik leg-ottan össze-gyültek, és tanátskozást tartván magok között, tudósították a' Dívánt, Lengyel - Ország-nak állapotjáról : 's eggyzersmind jelentették , hogy nyomos okok által indítatnak az ő Udvaraik , annak hívására , hogy a' Török Ministériom , belé - vagy on avatkozva titkosan a' Lengyelek dolgába , 's egy kézre játsszik a' Frantziákkal. Mihelyt meg-értette ezeket a' *Nagy - Úr* : mindjárt meg - határozta magában; hogy ki-gyomlállyá Ministériumjából a' leggyanúsabb Tagokat. A' mi illeti az új Ministériomot: félbe-szakasztatta ezzel Ő

Nagy - Urasága, gyűlés-tartásait, és belőle két Tagokat Izámkivetésbe küldött. Ezen kívül, egy Írást tétetett közönségessé, mellyben jelenti, hogy a' neutralitást változhatatlanúl meg-akarja tartani, 's jaj annak, a' ki, fázándékoznék azt meg-háborítani. Ezen Jelentés után parantsoltatott, Fr. Konzul, és Biztos *Descorches* Úrnak, hogy a' melly Frantziáknak semmi különös hivataljok vagy kereskedések nintsen *Konstántzinápolyban*: küldje el onnan mind azokat; a' minthogy Fő-Jákobinus *Henin* Úrral, 's ennek tizimborás társaival, el is indúlt már egy Török hajó, Fr. Ország, 's nevezetesen *Márszélly*' (*Marscille* ' *Marsilia*') Városa felé.

A' Prussziai Tudósítások szerént: mintegy 500-an estek el, és sebesedtek meg a' Lengyelek között, Aug. 28-dikán: a' Prusszusok' részéről 6 Tisztek és 78 Közemberek hűltek el, 's 334 Közemberek sebesedtek meg.

Aug. 31-dikén mintegy 140-en estek el és kaptak sebet a' Lengyelek között: egy Tiszt és húsz Közemberek pedig fogságba estek. — A' Prusszusok' részéről, öt Közemberek estek el; 's 3 Tiszt és 97 Közemberek sebesedtenek meg.

Sept. 6-dikán elébb az őstrom-ágyúk és bagázsiák indítódtak el a' Prusszus táborból: úgy indúlt meg azután maga a' Pr. Sereg, mellyet a' Lengyelek, csak mint-

egy 15 vagy 20 Embereik által kísérgettettek, 's tartattak szemmel, nagyon mefsziröl.

A' Prussziai Koronának örökös Hertzege, *Slésiának Fő-Városába — Braşzlóba —* érkezett 19-dik Septemberben, a' *Rasczini* táborból; más nap pedig, *Braşzlóból, Berlinbe* indúlt.

Lajos Pr. Hertzeg is oda hagyta a' *Rasczini* tábort, és 20-dik Sept. ben völt *Braşzlóban*.

Maga a' *Prussziai Király*, Sept. 21-dikén ért vissza *Braşzlóba*, egész tábori kėsüzletjével.

A' még itt következő *Tudósítások is, Prusszus pennából folytak:*

Déli-Prussziában, sorra jártak vala még az *Inszurgensek* Sept. tizedike' tájján is, minden földes *Uraságokat*, és igyekeztek azokat, ha lehetett tsak szép szóval; de ha ez nem használt: erővel is reá venni, hogy kaptsollyák magokat az *Inszurrektzióhoz*, 's adjanak *Rekrutákat*. *Gnesen Városába —* melyet, el-hagytak Sept. 5-dikén a' *Prusszusok —* ismét bé-fszállottak az *Inszurgensek*, annakutánna pedig tábort ütöttek *Czerniewonál*, *Gnesenhez* két mértföldnyire. A' *Klastrumok*, nagy *Elősegítők* az *Inszurrektziónak*. *Wongrowitz* nevezetű *Klastrum —* melly fekszik *Nex-Distriktusnak* a' szélén — tsak maga, száz fegyveres *Parasztokat* küldött *Gnesenbe. —*

A' melly *Prussz.* Újság, *Posen* Városában jó ki mostanság, hosszasan és környülállásosan elő-adja, mind azokat a' rendeletlenségeket, mellyeket, az Inszurrekció' kezdődésekor követtek el *Gnesen* Városában az Inszurgensek. A' Prussziai sasokat — *ügymond* — lábaikkal tapodták; 's egyet azok közzül, fel is akalztottak. A' Törvénszékekbéli Aktákból fojtásokat tsináltak. 's a' t.

Frantzia Ország.

A' Jákobinusok, szokták tartani a' magok Üléseiket, 1 ső, 3-dik, 5-dik, 7-dik, és 9-dik napjain a' *Dékásnak* (*Tízednek*). Ahoz a' Felekezethez tsatolták magokat, melly, a' revoluzciónáris keménységnek folytatását sürgeti. Hufzonnegyedik Augusztusi Ülésében a' Klúbnak, panaszolkodva hánytorgatták *Maure*, és *Mallarme* nevű Tagok, hogy *Robespierre*' esetétől fogva: Grófok, Hertzegek, más Nemesek, és Ki-kölköztteknek Attyokfijaik, számosan botsátódtak ki fog-helyeikből; hogy a' N. Gy. ben egy új nemű *Fekete-Óldal* támad, melly, nagyon örvend, és tapsol, mihelyt a' keménység' mérséklésről vagyonszó, és azt tselekefzi, *emberiségnek* színe alatt, holott meg-kellene — így szólának — gondolni, hogy itt 25 millió Emberek' szabadsága, az el-érendő tzél. Hasonlítottta *Maure* a' Revoluztiót egy Ország-úthoz, mellyen, hátráltatás nélkül kell

haladni a' 'Revoluczióháris - Igazgatás' se-
 bess szekerének; 's szűkség, ugyan azért,
 minden elől-fordúlható akadályokat el-há-
 rítani; és ki-egyenesíteni 's szélesíteni az
 útát előtte. A' Jákobinus Klúbbéli Katé-
 drát továbbá hasonlította egy jel-adó to-
 ronyhoz, melyből az Igazság, mint vala-
 mely tisztá világosság, egész Frantzia Or-
 fzágra el-hat, hasonló gyorsasággal, mint
 a' minéművel szokta közleni a' híreket a'
Telegráf (*Telegraphe* — mely által 52
 órányi messzeségű köz-földre, három iz-
 ben lehet ugyan annyi-féle Tudósításokat
 közleni, egy nap.)—Nevezetes Ülések volt
 a' Jákobínusoknak Sept. 9-én: melyben azt
 végezték, hogy más nap', rendkívül való
 Ülést tartsanak, és minekutánna fel-fog
 olvasódní közöttök azon Írás, melynek a'
 N. Gy. hez való intézését meg-határozták:
 seregestől induljanak azzal, nem tsak a'
 rendes Tagok, hanem még Hallgatóik is,
 a' Nemzeti-gyűlés' palotájába. — A' Jáko-
 binusoknak ösztönözésére, árestomba vitet-
 te a' Közbátorságra-ügyelő Deputáció,
 Sept. 9-dikén: *Dufourny*-t, *Réal*-t, és *Gou-
 chon*-t. Árestomba vivődtek ugyan ezen
 a' napon *Varlet* és *Laveaux* is, kik az ügy
 nevezett *Elektorális Klúb'* nevében, olly
 értelmű Kérést dolgoztak ki, és küldöttek
 Sept. 6-dikán a' N. Gy. hez, hogy minden
 meg-szoríttatás nélkül, szabadságában ál-
 lyon kinek-kinek úgy vélekedni, a' mint

néki jobbnak láttzik, 's a' maga vélekedéseit, Világ' eleibe is terjesztteni nyomtatásban: és hogy a' Nép, maga választhasson Magisztrátusokat és Közöséges Tisztviselőket magának. — *Talliennek*, (kiről írtuk vala a' múltt postán, hogy ki-törlődött a' neve a' Jákobínusok laistromából) tsak történetből maradt meg az élete, Sept. 9-dik éjtszakáján. A' mint t. i. ment volna haza felé éjfélt után *Tallien*, és már közel lett volna a' szállása' ajtajához, neki ugrik egy ember, 's így szólván hozzája: „*Rég az ideje, hogy városk már reád Isfientelen! hally meg* — reá sütötte a' pisztolyát. A' golyóbis, földre dobantotta *Tallient*: de nem ölte meg: mivel a' bal vállába ment. Segítségére mindjárt szaladtak elő Emberek: de a' gyilkos tsak ugyan kapott időt magának a' meg szaladásra.

Ezen gyilkosságból, alkalmatosságot vett mindjárt más nap', *Thionvillei Merlin* a' Jákobínusok ellen való fel-buzdítására a' Nemzet-gyűlésének, és az ennél megjelent Hallgatóknak: „*Ideje, — úgy-mond, — hogy meg-mondódjon minden, a' Gyűlésnek. Ideje, hogy fel-nyissa szemait a' Gyűlés, annak a' veszedelmes méjjségnek látására, mellybe, akarják őtet buktatni, és hogy egygy lépést tegyen hátra felé, mellynél fogva bátorságosabban nyakon kaphassa a' Nép' ellenségét (Nagy örvendezéssel telt meg ezen szókra a' palota)*

Vagynak é még *Robespierristák*? (*Vagynak bizon: kiáltának minden felől*) Imhol a' vizsgálni való Kérdés, és úgy látszik nekem, hogy meg-fejtette ezen Kérdést egy Pátriótának vére, melly folyt ezen az éjtszakán (*Kiáltának: Úgy van, Úgy van.*) Nem akarja a' Nép, hogy két Hatalom legyen többé, (a' Köz-Társaságban) (*Nagyon kiáltának: Nem, nem.*) Akarja, hogy meg-szünnjön a' Gyilkosok' (*Robespierristák*) országglása. (*Nagy örvendezések között tele torokkal kiáltozták: Igen, igen, ideje már egyszer.*) Nints olly vélekedésben, (a' Nép) mintha az igazság' baráti, a' kik, leg-elsőben mérészelték azt hirdetni; a' kik, *Brütus*nak szűrő-vasával felfegyverkezve, ezen rostély' eleibe, (melly t. i. a' Nemzeti-Gyűlés' ülő-helyét keríti el) vonták *Robespier*rt: nints, mondom, olly vélekedésben a' Nép, mintha ezeknek, akaratjok lehetne valaha vissza buktatni őtet a' tirannusi (*Robespier*'i) igazgatás alá. (*Nem, Nem, kiáltának mindenfelől*) Jól vagyon tehát, Polgárok! — így folytatá beszédjét *Merlin* — fel-adom most én néktek, az én Hazámnak gyilkosait, azokat, kik a' Főrvényhozó-Gyűlésben, mellettem voksoltak, a' mi fundamentomos igazságinkra (principiumainkra), 's most, mellettem voksolnak azok ellen. Fel-adom ezeket az Embereket, a' kik, szenttelen beszédeket tartottak eggy igen híres

(*trop fameuse*) Társaságban, melly, hathatós segítséggel vólt a' trónusnak el-rontásában: de a' mellynek, nem lévén már most, el-rontani való trónus előtté, az a' szándéka, hogy el-rontsa a' Nemzeti-Gyűlést: (*Örvendező Igen, Igen, kiáltások hallatának.*) Fel-adom ezeket az Embereket, a' kik, minekutánna bé-fertéztették magokat azoknak a' Szerentsétleneknek vérekkel, kiket, saját bosszúálló-kívánságjaiknak fel-áldoztanak, most már, hogy ennyi istentelenségeket el-takarhassanak, azt gondolták ki erre a' végre eszközül, hogy a' Nemzeti-Gyűlésnek meg-rettentése által, félelemben tartsák megént azt a' Törvényfűzetet, a' melly tartozik őket meg-ítélni. (*Sokan kiálták: De arra ugyan rá-nem mennek.*) *Merlin* szól: Én meg-próbálom fel-adásomat (*Sokan kiálták: Mi is*) *Guyomard* szól: Meg-nem ijjesztenek minket soha: meg-tudunk mi halni. *Merlin* szól: Meg-ne tsallyátok magatokat, Polgárok! azoknak, kik, a' mint mondám, Frantziák' vérében fürödtek, azoknak, kik, szüntelen vissza-kívánják azt a' rettenetes Igazgatást, mellynek, emlékezetét is el-akarnák temetni; akarnák, még a' Híftóriákból is ki-írtani, minden igaz Barátjai a' Népnek: nints azoknak az Embereknek egyéb szándékjok; hanem, hogy el-nyomhassák a' Nemzeti-Gyűlést, 's ekként tzellyokat érhessék. Olvassátok meg tsak a'

Jákobinusok tegnapi Ülésének jegyző-könyvét: meg-fogjátok látni, hogy ki-vagynak abban nevezve a' fel-áldozandók; meg-látjátok, hogy Népnak Képviselői vagynak, gyilkoltatás végett ki-jelelve. (*Sokan mondák: Az igaz*)

(Kéntenítettünk most itt félbe-szakasztani, ezen nevezetes, és nagy következtetéseket szülhető Ülésnek elő-adását.)

Az újmódi ó frantzia esztendő, végeződött a' mi Septemberünknek 16-dikával. Már a' Frantziáknak mostani Kalendáriom-jok szerént: 17, 18, 20, és 21-dik napjai Septembernek Innep-napoknak — úgy nevezett *Szánkülöttideknek* (*Sansculottide,*) tartoztak volna lenni: de a' tanításra ügyelő N. Gy. si Deputátzió eleibe terjesztette 5-dik Sept. ben a' Gyűlésnek, hogy oktalanság volna egy olyan időben, öt nap vonni el az Embereket, egymás után, a' munkától, midőn a' Mester-emberektől folyvást való munkát kívánnak a' Sereg' szükségei. Helybe hagyta a' Gyűlés ezen észre-vételt, 's olly Végzést hozott: hogy ez úttal, tsak az utolsó *Szánkülöttid* — Sept. 21-dike — legyen Innep-nap, mellynek el-töltése módjáról készítsen Plánumot, a' Tanításra-ügyelő-Deputátzió: 's úgy kezdődjön Sept. 22-dikén az újj-esztendő.

* * *

* * *

* * *

Aquisgránumból Sept. 19-dikén estvéli hét órakor: — „Tegnapelőtt, éjféltutáni 3 órakor kezdetek viadalt a' Frantziák

Kráy Ts. K. Generálissal. Tartott ezen viadal, dél-előtti tizenegy óráig; hanem akkor ismét újra kezdődött: mert Gr. *Clerfayt*, 4 bat. nal; 6 svadronnal; és 6 ágyúval segítségére érkezett *Kráy* Generálisnak. Elővélí 9 óra tájban, kénytelenített vissza-vonni magát az ellenség, melyből 1500-an a' hartz' mezején maradtak; 300-an pedig el-fogattak. A' Ts. K. Sereg' sebesséinek és el-esttjeinek számáról azt írják az első Tudósítások; hogy nem megy az többre 900-nál: ámbár ostrom-ágyúkkal is lövöldözött az ellenség; 's tabori ágyút is mind 16 fontosúakká tsináltatta, melyeket, bár melly nehezek légyenek is, még is 8 lábnyi magasságú kerekeken nagy sebességgel el-vonhat mindenütt, és minden időben két ló, vagy tíz ember.,

„Tegnap, reggeli 4 órakor Ts. K. Gen. *Latour* újra meg-támadta az ellenség. Dél-utáni 3 óra vetett véget a' verkedésnek, a' midőn *Herve* felé vonta magát Gen. *Latour*. Gr. *Clerfayt*, egy Sereg-osztállyal *Herve* mellé nyomúlt, hogy könnyebbítse G. *Latournak* vissza-vonulását. “

„Gróf *Clerfayt*' armádiájának Fő-Hadi Kommisszáriátussa; Kasszája; és Posta-Hivatalja, ma délben érkezett ide, 's 3 óra után *Juliers* (*Jülich*) felé indult. Maga Gr. *Clerfayt*, ma elővérére érkezik ide. — Még most is hallyuk ide az ágyúzást, 3 óránnyi messzeségről.